

რედაქცია: სოლოლაკზე, სერ-გიევს ქუჩაზე, ივ. ამირაგოვის სახლში, № 8.

კანტორა რედაქციისა: სერ-გიევს ქუჩაზე, ივ. ამირაგოვის სახლებში, № 8.

ხელის-მოწერა მიიღება კანტორაში. ბარეშე მცხოვრებთათვის: ВЪ ТИП. ДИСТ. ВЪ РЕДАКЦІЮ ГАЗ. „ДРОБНА“.

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა—8 მან., ნახევარ წლისა—4 მან. და 50 კაპ., თთხის თვის—3 მან.

უკველ დღე ორშაბათს გარდა

განცხადება: მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და სხვ. ენებზე.

ფასი განცხადებისა: დიდი ასონით ასონზე—1 კაპ., ასო-მთავრულით სტრიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივის ციფროთი—5 კაპ., პატარა—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გაასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდ. გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

# დროება

ცალკე ნომერი ღირს შაურათი

## ამ დეკემბრის 15-დამ „დროების“ რედაქცია გადავიდა სერგიევს ქუჩაზე, ქალაქის გამგებობის გვერდით, ივ. ამირაგოვის სახლებში № 8.

მომავალ 1878 წელს გაზეთი

### „დროება“

გამოვა იმავე პროგრამითა და მიმართულებით, როგორც დღემდე გამოდიოდა ხოლმე.

ამ უკანასკნელი ნახევარი წლის გამოცდილებამ დაგვარწმუნა ჩვენ, რომ ყოველ-დღიური გაზეთი ჩვენთვის აუცილებელ საჭიროებას შეადგენს და ამიტომ

მომავალ წელსაც „დროება“ მუდამ დღე გამოვა,

გარდა ორშაბათისა და უქმეების შემდეგ დღეებისა.

ხელის-მოწერა

მთელი წლი— მიიღება „დროების“ რედაქციაში (სერგიევს ქუჩაზე, ივ. ამირაგოვის სახლებში).

ბარეშე მცხოვრებთა ამ აღრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი: ВЪ ТИП. ДИСТ. ВЪ РЕДАКЦІЮ „ДРОБНА“.

ფასი გაზეთისა

მთელის წლისა . . . . .	8 მან.	კაპ.
ქვესის თვისა . . . . .	4	50
ოთხის თვისა . . . . .	3	„

მხოლოდ ამ ვადებით შეიძლება მომავალის წლიდამ გაზეთის დაბარება. შემარჩილესი თხოვნა ხელის-მომწოდებსა და აგენტებს: სპეციალური ფული გაზეთისა იმის დაბარებისათვის უნდა იქმნას გამოგზავნილი; თუ არ თავის აგენტების საშუალებით, ისე რედაქცია უფულოთ გაზეთს არავის არ გაუგზავნის.

სერბიის ჯარები გარს შემოერთებენ ნიშს, პიროტსა და აკ-პალანკას. ჩვენი ჯარები პიროტთან შეუერთდა სერბიის ჯარებსა.

აღმოსავლეთის მხრით ჩვენი ატრიადები ბუშინამდინ, ივან-ჩიეთლიყსა და ქოსტანცამდინ მივიდნენ. ამ უკანასკნელ სოფელთან დიდ-ძალი მტრის ჯარი შენიშნეს.

12 დეკემბერს პოლკ. პოლტარაკის ატრიადმა რამდენიმე ურემი საგზალი წაართვა მტერს იასლართან. ამ დროს ჩვენ ორი აფიცური დაგვიტყვეს.

მდ. ღუნაიზე, მთელს სიფართოვებდ, სქელი ყინული მოდის. სისტოევსთან ღუნაიზე ვეღარ გადავდივართ. ბუშინ აიღეს რაც ამ ალაგას ღუნაიზე ხიდებია იყო.

პარსი, 15 დეკემბერს. („ძვეჯანის“ დეპეშა). სოლანლუდის ატრიადი ჰასან-პალედამ დევე-ბოინამდინ ღვას თავის პოზიციებზე. დიდი თოვლია; ყინვა თანდათან მატულობს. დევე-ბოინაზე ჯარები ქოხებში დგანან. არტანის (ღენ. ქომაროვის) ატრიადი, რომელმანც არდანუჯი აიღო, ახლა ართენის ადებს ეშვადება. არდანუჯში რუსის მმართველობა წესდება. სოლანლუდისა და არტანის ატრიადებს საკმარისი სასმელ-საჭმელი და თბილი ტანისამოსიცა აქვსთ. შაოსში მყოფი 951 ოსმალოს დაჭრილები და ავთამყოფები ახლო-მანლო სოფლებში გადაიყვანეს. შველა ტყვეებზე რუსეთში გაგზავნეს აქედამ.

## ტელეგრაფები

ბრძოლის ველიდამ (ოფიციალური)

ფოთი, 16 დეკემბერს. ღღეს, დილის 9 საათზე, ჩვენი ცეცხლის-გემი „ქონსტანტინე“ მიუახლოვდა ბათუმს და ოთხი კატერო (ასაფეთქი წაეი) გაგზავნა ოსმალოს ჯავშნიანი ხომალდის ასაფეთქად. კატერები „ჩესმა“ (ლეიტენანტი ზაცარენნი) და „სინოპი“ (ლეიტენანტი ტმეშინსკი) 150 ნაბიჯზედ მიუახლოვდნენ ოსმალოს ჯავშნიან ხომალდს და მიუშვეს ასაფეთქი ლაღმი, „ჩესმას“ ლაღმი პირ-და-პირ შუა ალაგას ეცა მტრის

ხომალდსა და იფეთქა; „სინოპის“ ლაღმმა კი ამ ხომალდს გვერდი აუარა.

იმ წამსვე მტრის ბანაკში ფაცა-ფუცი ატყდა, ზარბაზნის სრაოა დაიწყეს და ამის გამო კატერები იძულებული შეიქნენ უკან დაბრუნებულიყვნენ.

ბათუმშიდამ და სინის-ძირიდანაც ჩვენ კატერებს გამოედევნენ. კატერები „ნაფარინი“ და „სუხუმ-პაღე“ მშვიდობით დაბრუნდნენ ფოთში; „ჩესმა“ და „სინოპი“ კი ალბათ ცეცხლის-გემს „ქონსტანტინეს“ მოჰყავს.

დახოცილები და დაჭრილები ჩვენის მხრით არავენ არიან.

ბოგოტი, 15 დეკემბერს. (ოფიციალური).

## ოქის აზებუი

აზიის ბრძოლის ველიდამ

„შენევის შურნალში“ დაბეჭდილია შემდეგი დეპეშა, რომელიც ამ გაზეთს 1 დეკემბერს მისვლია სტამბოლიდამ: „მუხთარ-ფაშა იწერება არზრუშიდამ, რუსებს განზრახვა აქეთო, რომ ის ოთ-



ხი თუ ხუთი ათასი ოსმალის დაჭრილი და ავთამყოფი სალდათები, რომლებიც შარსის ადების დროს დარჩნენ ამ ქალაქში, არზრუმში გამოგზავნონო. მუხთარ-ფაშა ამბობს, რომ ამ გვარი მოქმედება რუსებისა იმ ტყვეების სასიკვდილოთ განწირვას მოასწავებს, რადგან ამისთანა სიცივეში ავთამყოფები შარსიდან არზრუმამდინ, უტყველია, ნახევარზე მეტი დაიხოცებაო.

„ამას გარდა ოსმალეთის მთავრობის ჰაზრით, ეს მოქმედება რუსეთისა იქნება წინააღმდეგი შენევის პონევისციის“ იმ ჰუსებისა, რომელიც თხოულობს, რომ მტრის დაჭრილებსა და ავთამყოფებს მოწინააღმდეგე მხარემ ისე უნდა მოუაროს, როგორც თავის საკუთარსაო.

„თუ კი ოსმალეთის მმართველობა ყველა რუსის დაჭრილებსა და ავთამყოფ ტყვეებს ისე უფლის, როგორც საკუთარს, რიგია, რომ რუსებიც ასე მოიქცნენო.“

ლონდონის გაზეთის „Times“-ის არზრუმელი კორრესპონდენტი იწერება 2 დეკემბერს, რომ აქაური ინგლისის ელჩი უფ. ზორაბი თავის ჩინოვნიკებითა და კანცელარით წავიდა არზრუმიდამაო.

ზოგიერთი გაზეთები ამ გარემოებას ისეთს მნიშვნელობას მიაწერენ, თითქო რუსეთსა და ინგლისს შუა ომს უნდა მოველოდეთო. მაგრამ ნამდვილი მიზეზი ამისა კი ის არის, რომ არზრუმი დღე-დღეზე მოელის რუსის ჯარისაგან თავს-დასხმასა და ზარბაზნების დაშენას.

მეორე ინგლისურ გაზეთს „Daily News“-ში იწერებიან აგრეთვე არზრუმიდამ:

„ამას წინათ გაცნობეთ გავიწილი ხმა, რომ რუსებს ციხის ასაღები ზარბაზნები ჰოუფიდათ-მეთქი შარსიდან დეცემბრისში. ეს ამბავი ნამდვილი გამოდგა. და ამას გამო ახლა ჩვენ, არზრუმიში მცხოვრებნი, მუდამ დღეს მოველით რუსების მხრით ზარბაზნების დაშენას. მაგრამ აქაური მცხოვრებლები და ჯარი თავ-განწირულად აპირებენ მტრის დახვედრას.“

**მეოცის ბრძოლის ველიდან**

გაზეთს „Post“-ს აცნობებენ, სტამბოლიდამ 9 დეკემბერს, რომ ოსმალის ჯარებს ბრძანება მოუფიდათო, რომ სოფია მიატოვონ, ადრიანოპოლში მოგროვდნენ და უმთავრესი ყურადღება ამ ქალაქის დაცვას მიაქციონო. ამბობენ, რომ ოსმალელები ჯერ დასწვენ სოფიას და მერე ისე მიატოვებენო.

ვენის გაზეთს „Presse“-ში მოვეანილია შემდეგი დეპეშა 9 დეკემბერს სტამბოლიდამ მიღებულთ:

„სულეიმან-ფაშამ მხოლოდ ცოცხოდენი გარნიზონები დასტოვა რუსიუკში, სალისტრიაში, მარნაში და შუმლაში; დანარჩენი ჯარები იმას გადაჰყავს ბალკანის მეორე მხარეზე იმ განზრახვით, რომ გამაგრდეს ადრიანოპოლში, საცა მოგროვილი იქნება უმთავრესი სამხედრო ძალა ოსმალეებისა.“

ამავე გაზეთში ლონდონიდან იწერებიან:

„ინგლისის სამხედრო მინისტრმა მონაშენა განკარგულება, რომ მალტის კუნძულზე ზარბაზნები გაგზავნონ.“

„ს.პეტერბურლის უწყებებში“ ბუხარესტიდამ იწერებიან:

„პლენოს არმიის შტაბის უფროსმა სთქვა, რომ ოსმან-ფაშას არმიას იმდენი სასმელ-საჭმელი ჰქონდაო პლენოში, რომ ერთ კვირას კიდევ გაძლებდნენო; მაგრამ იმათ იმ გარემოებამ გაუჭირვა საქმე და ააჩქარაო, რომ პლენოს ჯარში შავი ჭირის მსგავსი რალაც ავთამყოფობა გაჩნდა და უანგარიშო ხალხს ხოცავდაო.“

სტამბოლიდამ იწერებიან, რომ ხონთქარს დაუნდავს იქ ახლად მოგროვილი ჯარი სულ 40,000 კაცი, სიტყვა უთქვამს ამათთვის, რომ თქვენი სამშობლოს ბედი თქვენს ხელში არისო და ეცადეთ ეს ბედი უკუღმა არ დატრიალდესო, შემდეგ გზა დაულოცნია და ზოგი ადრიანოპოლისაკენ და ზოგიც არზრუმისაკენ გამოუსტუმრებია.

**სამართველო**

დღიური

\* \* \* ათბა, ოველი დნება და თან საშინელი ტალახი დაღვა ჩვენს ქუჩებში. შეტყველია, ამ გარემოებას უნდა მი-

**ფელტონი**

ლავანდები

დაღმსტნის მთიულეებისა \*)

V

ბ ა რ დ მ ო ც ე მ ა შ ე ი ხ - მ ა ნ ს უ რ ზ ე დ

შეიხ-მანსური იყო უსწავლელი კაცი; მაგრამ ამის მაგიერათ იმას, მამაცობისა და მიმზიდველობითი შეხედულობის გარდა, ჰქონდა კარგი მეტყველება. ამის გამო ის დიდი გავლენიანი კაცი იყო მთიულეებზედ.

ნამდვილი სახელი იმისი არის „შუურ-მან“; ხოლო ის სახელი, რომლითაც არის ცნობილი ქვეყანაში, არის მეტის-სახელი, გადარქმეული ღირსებისა და დამსახურების პატივის საცემლად. „მანსური“ ნიშნავს „ბედნიერი თავის საქმეებში“, „ღვთისაგან მოყვარული“.

შეიხ-მანსურისაგან ჩეჩნებში პირველი არცულობის შემდეგ, ჩეჩნების საზოგადოების მამასახლისები, რომელთაც განაცხადეს რუსეთთან დამორჩილება, სურვილი, იყვნენ მოწოდებულნი მკატირინე მეორესგან პეტერბურლში.

\*) „დროება“, № № 189—189.

მკატერინაზე, სხვათა შორის, ჰკითხა მამასახლისებს შეიხ-მანსურს იცნობდნენ, თუ არა, ან როგორი ვინმე იყო? ამათ აუწყრეს თავის მყოფი წინამძღვარი სულ უბრალო, გამოუსადეგარ, უმნიშვნელო კაცად. შევლამ ერთი და იგივე სთქვა შეიხ-მანსურზედ, გარდა ერთისა (ს. ბრაგუნის მცხოვრებელმა) ტუჩუკისამ. ეს შეიხ-მანსურზედ ლაპარაკის დროს იყო ჩუმად, მხოლოდ ხანდისხან დაცინვით გადახედავდა ხოლმე თავის ამხანაგებს.

ეს შეამჩნია მკატერინემ; მიუბრუნდა ტუჩუკსა და ჰკითხა, რატომ ის კი არაფერს ამბობს? ამან მიუგო, რომ დიდკაცებთან ის ვალდებულად რაცხს თავის თავს, რომ ჩუმათ იყვებს, როცა უფროსები ლაპარაკობენ; მაგრამ, თუ უბრძანებებს იმპერატრიცა, მაშინ ილაპარაკებს.

მიიღო ზა ლაპარაკის ნება, ტუჩუკმა ჰკითხა: როგორ უბრძანებენ ილაპარაკოს: მართალი სთქვას, თუ მხოლოდ ლამაზი სიტყვები? ტუჩუკს უბრძანეს მხოლოდ სიმართლე ელაპარაკა.

ამან დაიწყო შეიხ-მანსურზედ ლაპარაკი, მაგრამ სულ სხვა გვართ: ამისი აღწერით შეიხ-მანსური გამოვიდა კაცი, ბუნებით დაჯილდოებული მორალური და ფიზიკური სისრულითა, კაცი, რომლის შეხედულობა ყველას მიიზიდავ-

და. „ის ისე მაღალი იყო, რომ როცა ხალხში ჩადგებოდა, ცნენზედ მჯდომი კაცის ოდენა ჩანდა“.

ამეგების გამკონე იმპერატრიცა წამოღდა თავის ალაგიდამ და ზეზე-დგომით მოისმინა ტუჩუკის დანარჩენი ლაპარაკი, ძარის კაცების კითხვანედ: რათ დაღვა ის ფეხზედ? მკატერინემ მიუგო:

„ამისთანა მრავალი და დიდი ღირსების კაცი, როგორიც ყოფილა შეიხ-მანსური, ღმერთს ტყვილა არ შეუყვარებია; იმ კაცში ჰყოფილა ბევრი კარგი თვისება, კეთილი გული და დამჯდარი კჳუა. და თუ მე ავდექი, ეს მისთვის, რომ ამითი გამომეხატა პატივის ცემა ამისთანა ღირს სახსოვარი კაცისადმი, რომელიც „ღვთისაგანაც მიყვარული“ ჰყოფილა.“

მთიულეების გარდმოცემა ამბობს, რომ რუსებმა დაატყვევეს მანსური ანაბის ალებზედ, ჩააგდეს ლურსმებიან ბოქკაში და ამნაირად გადააგდეს ზღვაშიო. ნამდვილად კი შეიხ-მანსური იყო დატყვევებული რუსებისაგან და გაგზავნილი სოლოვეცკის კუნძულზედ, სადაც იმან დაასრულა თავის სიცოცხლე.

— მე —



ეწეროს ის, რომ დღეს, შაბათს, უეცრად გასაოცრებლად გაიფადა ჩვენს ქალაქში შემო: ურემი, რომელიც გუშინ და გუშინწინ თუმნად იყიდებოდა, დღეს 6 მანეთად იყიდება.

რალა თქმა უნდა, რომ ჩვენს ქალაქის შამგეობას ამ შემოსის გაიფადაში არავითარი მონაწილეობა არ მიუღია....

\* \* \* არტანდიამ გვწერენ, რომ ამ ქალაქში მცხოვრები მისული ხალხი ძალიან გაჭირებულები არიან ამ ქაშად იმის გამო, რომ აქ, ცხერის ხორცს გარდა, თითქმის სხვა არაფერი საჭმელი არ იშოვება.

თუმცა ეს მაზრა ძველადგანვე თავის საქონლით, პურიით, ერბოთი და სხვა ამგვარებით განთქმულიაო, მაგრამ ახლა კი არაფერი არ იშოვება.

მიზეზს ჩვენი კორრესპონდენტი ერთს იმას ამბობს, რომ ყველაფერს ჯარისთვის ეზიდებიანო და მეორეს იმას, რომ აქაური მაზრის უფროსიო სრულებით არაფერს ყურს არ უგდებსო, თორემ კვირაში რამდენსამე ძროხას მაინც დააკვლევინებდა ხალხისათვის და კარგათ გამოამცხვარ პურს, და არა ცომს, გააციღვინებდა მეფურნეებსაო.

\* \* \* ხვალისდელი სხდომა ჩვენი ქალაქის რჩევისა საინტერესო უნდა იქნეს; ამ სხდომაზე, სხვათა შორის, შემდეგ საგნებზედ იქნება სჯა:

მოსხენება შამგეობისა შემოსის გაიფადაზე, — ქალაქის განათებაზე, — ჰაზრი ხმოვანის მლიმირხოვისა გაზეთის ქალაქის ცნობების გამოცემაზედ, — ჰაზრი ხმოვანის ამიროვის აღრესის კანტორის დაწესებაზედ თფილისში და სხვ.

\* \* \* სიღნაღილად გვწერენ:

„როგორც ყოველგან, ჩვენს სიღნაღშიაც ყველაფერი ერთი-ორად გაძვირდა. რა გნებავთ აიღეთ, რომ წინანდელზედ ორ მეტ ფასად არიყვეს. ბირვანქა მარილი რა 3 კაპეიკათ იყიდებოდა, ეხლა შვილად გახადეს; ამდენივე ლობიო — 10 კ., შაქარი 27 კ. ნავთი 15 კ., 2 კვერცხი შაურაუ, ბრინჯი ლიტრა სამი აბაზი, ღვინო, საშუალო ღვინო, თუნგი 1 მ. (ძახეთში და თუნგი ღვინო მანეთი!), სტეარინის სანთელი გირვანქა 45 კ., ერთი ჩაფი არაყი 10 მანეთი; სამ შაურიანი ჩითი 25 კ. მრთი სიტყვით, რა გითხრათ, ყველაფერს ცეცხლი ეკიდება, რალა“, როგორც იტყვიან ხოლმე.

„რო იკითხოთ მიზეზი სიძვირისა, შედალოცვილო, გზა შაქრულია, მოტანა რა გვინდოდეს, ვერ მოგვიტანიაო“, გეტყვიან. ეს ხო ერთი მიზეზი, მეორეც — ზამთარი დადგა და აბა ხო იცით, ამ შემთხვევითაც ისარგებლებენ ვაჭრები.

„დაბ, ყველაფერი დააძვირა ამ ომიანობამ; მაგრამ გაზეთების მკითხველები კი არ დააძვირა, — ძალიან გაიფადა: გაი-

ხედავთ და აგერ მიწის მუშა გლეხები პლენოსა და აღრიანოპოლის სიმაგრეებზედ, ან სისუსტეზე სჯიან; შარსის აღებისა და მუხთარ-ფაშის დამარცხების ამბავს ეუბნებიან ერთმანეთსა და ამით სტკებიან. საიღამ? რასაკვირველია, გაზეთებიდამ. შინც კი ორიოდე ასო იცის, სიხარულით და სიხარბით ეძებს გაზეთებს, რომ რაიმე ამბავი გაიგოს. უნდა უყუროთ, როცა ვინმე გაზეთს კითხულობს, როგორის ალტაცებით ყურს უგდებს ხალხი! სუყველა სმენათ გადაქცეულა და შიშით ვერ ჩაუხვევლებია, რომ არ გამოეპაროს სიტყვა!“

## საბაასო

### თავის გამართლება

შუალო რედაქტორო! წარსულის ნომბრისთვის თქვენს პატივცემულს გაზეთს „ღროებაში“ წავიკითხე ერთი სტატია, რომელიცა მე შემეხებოდა, ვითომც რომ მე მეცემნოს პრიჩეტნიკისთვის მისთვის, თუ იგი რათ ითხოვს ნაწილს შემოსავლიდგან.

შინ არ იცის — თუ რა გძელია ენა მზაკვარის და ცრუვის კაცისა? თვით წმიდა წინისწარმეტყველმა ღვითმა იცოდა რა სიძნელე ხსენებულის კაცისა, ევედრებოდა უფალსა, რათა დაეცვა იგი მისგან: „ზამარინე მე უფალო კაცისაგან უკეთურისა, და კაცის ცრუსაგან მიხსენ მე; აღიღესნეს ენა მათი, ვითარცა გველისა და გესლი ასპიტთა ბაგეთა მათთა. (შსალ. რლთ. 7, გ.)

მეც ამ შემთხვევაში ჩავარდნილი ვარ ცრუვის კაცის პირში, ამისათვის რომელ ხსენებულის სტატიის კორრესპონდენტმა არ იცოდა რა გარემოება აღწერილის შემთხვეულობისა, აილო კალამი და დაიწყო წერა განუსჯელად.

ბი მოგახსენოთ გარემოება საქმისა: ჩვეულება აქვსთ სოფლებს, რომ ჯვარის-წერის წინ უნდა აკურთხებიონ მღვდელს შაქარი, არაყი, ღვინო, პური და სხ. და სადილათაც მღვდელი იქ უნდა დარჩეს; მაგრამ რადგანაც მღვდელს ელის აღსრულება საიდუმლო ქორწინებისა, ამისათვის ვერა გზით ვერ გაბედავს იქ სადილობას, რადგანაც უეჭველად და აუცილებლად უნდა დაითროს, წინააღმდეგ შემთხვევაში, ესე იგი, თუ არ დაითრო, ის არ იქნება მაყრებისთვის კარგი მღვდელი.

ზემოთ თქმულს სტატიაში აღწერილს დღეს გვევანდა ჯვარსაწერნი, სადაც, ჩვეულებისაებრ, ყოველი შევასრულეთ; მაგრამ სადილათ იქ არ დავრჩომილვარ, ხსენებულის მიზეზისა გამო; ხოლო პრიჩეტნიკი იქ დარჩა, სადაც მიელო თამადის თანამდებობა და, რასაკვირველია,

ყველას მოეხსენება, რომ ჯამები და ჯიხები უპირველესად ქინდა ოხშიოს თამადამ. როდესაც მრატყანისს მიტყე და დედოფალი ქორწინებისათვის, შეენიშნე რომ პრიჩეტნიკი ძრიელი მთვრალაა და ფეხზედ ველარ ღებდა, ამისათვის მოუწოდე და ყურში წაეჭურჩულე, რომ კარში გასულიყო; თუმცა მან მაშინ შემისრულა თხოვნა, მაგრამ შემდგომ ქორწინებისა, როდესაც ხალხი წავიდა და ჩვენ, ესე იგი, მე, მეორე პრიჩეტნიკი და სტაროსტა დავრჩით ეკკლესიასთან, მაშინ უცებ საიღამაც გაჩნდა ეს პრიჩეტნიკი და თურმე ჩემი დათხოვნა მას შეურაცხყოფად მიელო და მორბოდა პასუხის მოსაცემათ; სიარულში და ლაპარაკში შევიტყეთ იმას ჩხუბი ეწადა, ამისათვის ხსენებულთ პირო დაიჭირეს და ჩემზედ არ უშვებდნენ. ამ დროს როგორც იყო დაეხწივა მათ, მაგრამ თავი ველარ შეიმაგრა, გაბარბატდა, მიეხალა ეკკლესიის კედელს და შუბლი გაიტეხა.

რასაკვირველია, რადგანაც განსადღელს თვით შუალი ერიდებოდა, ამისათვის მეც მოვერიდე და შინ წავედი; ხოლო იგი მაშინვე გაქცეულიყო ბლალოჩინთან, სადაც, რომ შევიტყე მისი იქ მისვლა, მეც მივედი და ბლალოჩინმა ნახა რა უგრძობელად მთვრალი დაითხოვა და უთხრა, ხვალ მოდიო.

ჩვენებისაებ აღნიშნულთა პიროთა აღმოსჩნდა იგი დამნაშავეთ და ამისათვის ბლალოჩინს და სხვათა მრავალთა მღვდელთა სთხოვა, რომ ეშუამდგომლათ ჩემთან და შეერიგებინათ, და არ მიმეცა იგი პასუხის-გებაში. რასაკვირველია, მე როგორც სასულიერო პირს არ შემეძლო არ მეპატივებინა; მაგრამ ჩემგან მიცემული რაპორტი კი ბლალოჩინთან დარჩა.

წარმოვგზავნი რა ამას, უმორჩილესად გთხოვთ, უ. რედაქტორო, რათა კეთილი-ინებოთ და მისცეთ ალაგი თქვენს ღირსად-პატივცემულს გაზეთს „ღროებაში“.

მღვდელი ილარიონ პობიცი ს. შაქარი, დეკემბრის 10-ს

## ნარეკი

შემდეგი წიგნი გამოუგზავნა შარიბალდიმ პარიკის მუშებს, რომელთაც სთხოვეს, იმას, რომ მომავალ პარიკის მსოფლიო გამოფენაზე მოსულიყო: „პარერა“, 26 ნოემბერს, 1877.

ჩემო საყვარელო მეგობრებო! ჩემ-და-საუბედუროთ, ჯანმთელობა ნებას არ მაძლევს, რომ დიდებულსა და კეთილ-შობილურ ხალხს პარიკისას. გამოუცხადო ჩემი თანაგრძნობა და დავთანხმდე თქვენს დაპატივებაზედ.





„მედნიარდ ჩავთვლიდი ჩემს თავს, რომ რამდენიმე დღე გამეთია თქვენთან და დემოკრატიის ასეთს ბურჯებთან, როგორც არიან მიქტორ ჰიუგო, ლუი ბლანი, რასპაილი და სხვანი, რომელთაც ასეთის მხნეობით იბრძოდნენ მსოფლიო თავისუფლებისა და სამართლიანობის დამყარებისათვის.“

„მაგრამ მე შემძლიან მხოლოდ შორიდან შემოვივლოთ საღამო თქვენს, რესპუბლიკის ჩინებულ შეილთა და თან დაგვიადლოთ გახსენებისათვის.“

სიკვდილამდინ თქვენი ერთგული ჯუზეპე ბარბადი.

\* \* \*

ბაქოს გაზეთში იწერებინ, რომ გასულ ნოემბრის დამლევეს იქაურ სახმადრო ოლქის სასამართლოში გაუხიდავთ ერთი ვილაც სალდათის საქმე, რომელსაც აბრალებდნენ, რომ იმან გათხარა საფლავი იმ განზარებით, რომ იმ საფლავში დამარხული მიცვალებული გაცარცოვსო.

სასამართლომ სიმბირში გაგზავნა გადაუწყვიტა ბრალდებულს.

**თფილისის სამკურნალო**

(4-ს აპრილის სახსოვრად)

ქრევის მადანზე, წინამძღვაროვის სახლებში. ავთამყოფებს მიიღებენ ყოველ დღე, კვირას გარდა, დილის 8 საათიდან დილისვე 10 საათიდან.

მ.რ. შაბათს: ექიმი მინკიევიჩი — ხირურგიულ ავთამყოფობისათვის, ბარალევიჩი და ლისიციევი — შინაგანი ავთამყოფობისათვის.

სამ შაბათს: შერმიშევი და მარკაროვი — შინაგანი ავთამყოფობისათვის, თამამშევი — თვლის ექიმი.

მ.თ. შაბათს: ლისიციევი — შინაგანი ავთამყოფობისათვის, მინკიევიჩი — ხირურგიული ავთამყოფობისათვის.

ხუთ შაბათს: შერმიშევი — შინაგანი ავთამყოფობისათვის.

პარაკევის: ლისიციევი და ასატუროვი — შინაგანი ავთამყოფობისათვის და მინკიევიჩი — ხირურგიულიათვის.

შაბათს: შერმიშევი და მარკაროვი — შინაგანი ავთამყოფობისათვის, მინკიევიჩი — ხირურგიულ ავთამყოფობისათვის და თამამშევი — თვლის ავთამყოფობისათვის.

**კავკასიის საგვიმო ინსტიტუტი**

მშობიარე ქალები მიიღებინ ყოველთვის დღე და დამე; ფასი დღეში 50 კაპ., ღარიბები უფასოთ მიიღებინ.

სალქს ოთახების ქირა თვეში 30—50 მანეთამდის არის.

მიღება ავთამყოფი ქალები და ყმაწვილების.

ქალის ავთამყოფობისათვის:

ყოველ დღე, კვირის გარდა, 10 საათიდან 11-დინ — დოქტორი მ.ნანოვი.

მთხზაბათობითა და შაბათობით 12 საათიდან 1-მდინ — დოქტორი რემერტი.

სამშაბათობით და შაბათობით 11-დამ 12-მდინ — დოქტორი ალბანუსი.

საყმაწვილო ავთამყოფობისათვის: ხუთშაბათობით 11 საათიდან 12-მდინ დკვირაობით 10-დამ 11-მდი — დოქტორი შუაკოვი.

შაბათობით 12 საათზე რჩევა დოქტორების: რემერტის, ალბანუსის და მ.ნანოვის.

ინსტიტუტთან ახლად გახსნა განყოფილება, რომელშიაც საქალებო ავთამყოფობას არჩენენ, ამ განყოფილების საზოგადო ოთახში ავთამყოფთა უნდა აძლიონ დღეში — 50 კაპ., ცალკე ოთახებში კი დღეში — 1 მან.

**ახალი ტაქსა ბირჟის ივონსნიკაჟისა**

ქალაქის რჩევამ მიიღო მხედველობაში ქერის და თივის სიძვირე და ამის გამომო ამ პირველ ქრისტეშობისთეილამ დანიშნა შემდეგი დროებთი ტაქსა:

ჭაეტონის დროქის მართი გზა . . . . .	40 კაპ.	25 კაპ.
საათი . . . . .	80 „	55 „
ქალაქილამ — ნეთლულს	80 „	50 „
— მუშტაილამდინ —	60 „	45 „

მუშტ. და უკან 1/2	საათი გაჩერება 1 მან.	20	25	30
რკ. გზილამ ნეთ.	—	2	—	—
— დოქტორამდინ —	1 „	50	1 „	—
— ქალაქ. ყველგან 1 „	—	—	—	70
რკ. გზამდინ ქალაქ.	—	80	—	50
— ნეთლულილამ 1 „	50	1 „	—	—
რკინის გზამდინ და უკან — — —	1 „	30	—	90

შენიშნება). მრთუთამდინ ბოგატისათვის ივონსნიკის არ შეუძლია, რომ რამე გამოართვას ვისმე.

შენიშნება ბ). ნაშუალანევის ტაქსა იგივე დარჩება, რაც ახლა არის ე. ი. ჭაეტონის — ერთი გზა — 60 კაპ., საათის 1 მან. და 20 კაპ., დროქის — 40 კაპ. და საათის — 80 კაპ.

**განსხალეზანი**

ჭუთაისში — ბალახანში ისხილვა

**სამოსახლო აღბილები**

ერთად და ცალკე-ცალკე. უფრო დაწერილებით შეტეობა შეიძლება ჭუთაისში სვიმონ ივანეს ძეს მესხთან და თფილისში მლისაბედ ს. მარჯანოვთან (პრესნალის ქუჩაზე, № 56), შამაზოვის სახლები.

(5—2)

**გაკვეთილები**

ზრანცუხულის მინსა. პრაქტიული და თეორიული მსწავლა. ზრამატიკა და ლაპარაკი ფრანკუზულს ენზედ. მსურველს შეუძლიან მიმართოს ჭუთაისში, უფ. შაქარია ძანდგოქის სადგომში.

რკ. გზა.	დილა.		საღამ.		III კ.		IV კ.		ტელეგრაფი	მ. კაპ	ბირჟა		მან.	კაპ	მაზანდა		მან	კაპ
	I	II	I	II	I	II	მან.	კაპ			I	II						
თფილისი . . . . .	9	21	5	18					მ.ცი სიტყვა თფილისილამ:		პეტერბურგი, 14 დეკემბ.				თფილისი, 17 ქრისტეშ.			
მცხეთა . . . . .	10	11	6	27	- 68	- 38			ჭუთაისს, შოთს . . . . .	1	მართი ანეთი ღობს:			შქვ. თფ. შანჯისა, ფთ.	220			
ბორი . . . . .	11	58	9	43	2	40	1	23	ბორს, ღუშეთს, სიღნაღს . . . . .	50	ლონდონში 24 მენსი.			შქვილი წითელი . . . . .	190			
ხაშური . . . . .	1	29	11	57	3	92	2	18	როსტოვს, მდებს, მონკოვს . . . . .	2	პარიჟში 251 ანტიში.			შერი ფუთი . . . . .	145			
სურამი . . . . .	1	44			4	42	2	46	პეტერბურგს, მარშავს . . . . .	2	სკონტი (სარგებლისფასი)	7		ბამბა შრევისა, ფუთი . . . . .	975			
შვირილა . . . . .	5	49			5	81	3	23	მსგულეთში, შვეიცარიაში . . . . .	3	ბანკის ბილეთი 5%	96		— ამერიკისა, ფუთი . . . . .	10			
რიონი . . . . .	6	47			6	75	3	75	იტალიაში და სფრანგეთში. . . . .	3	მოგვიანი (პირველის ბ.)	230		შაპენტილი ბამბა ფუთი. . . . .	13			
სამტრედია . . . . .	7	41			7	73	4	29	ინგლისში . . . . .	3	მოგვიანი (მეორე ხესხი)	225		მატელი თუშური ფთ. . . . .	850			
ახ.-სენაკი . . . . .					8	57	4	76	ფ.ო.შტა		ზირაოს ფურცლები:			— თარაქმისა ფთ. . . . .	450			
ფოთი . . . . .	9	40			9	75	5	42	ა) თფილისილამ: სამზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუსეთს — ყოველ დღე კვირას გ.რდ. ზუგდ. ორშ. და სამშ. მსურ. — პარასკ. და ორშ. ქაქელს — სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაისილამ:		ფილ. საზნ. ბანკისა . . . . .	85	25	პბრე მუმი ნუნური ფუთ 145				
შოთი . . . . .	9	13							თფილისისა და შოთისაკენ — ყოველ დღე, კვირას გარდა. მსურვეტს — ორშ. და პარასკ.		ხვრონის ბანკის (5%) . . . . .	85	50	ქონი, ფუთი . . . . .	550			
ახ.-სენაკი . . . . .					1	18	- 66		წიგნის გაგზავნა რუსეთში კაპ. და სამზღვარ გარეთ:		საქციები:			ქონის სანთელი ფუთი . . . . .	750			
სამტრედია . . . . .	11	16			2	6	1	14	ლაწილი (სამი მისხალი) . . . . .	4	მდებსის სავაქრო ბანკის	177		სტეარინის სანთელი, ფ. . . . .	14			
რიონი . . . . .	12	13			3	4	1	69			შოთი-თფილ. რკინ-გზის			სორტი ქრონისა, ლიტ. . . . .	72			
შვირილა . . . . .	1	18			3	98	2	21			შაქი ზღვის ცაცხ. გემების	527		— ცებრისა, ლიტრა . . . . .	72			
სურამი . . . . .	5	12			11	0	5	33	2	96	ქაქაზის და მერკურის . . . . .	225		სპირტი, გრადუსი . . . . .	16			
ხაშური . . . . .	5	39			1	37	5	84	3	24	პირვ. საზღვევ. საზრ. . . . .	745	50	შაქარი, ბროც. ფუთი . . . . .	920			
ბორი . . . . .	7	5			4	8	7	36	4	9	პეტერბ. საზღვევ. საზრ. . . . .	235	50	— ფენილი ფუთი . . . . .	840			
მცხეთა . . . . .	8	50			6	59	9	8	5	4	მოსკოვის საზღვევ. საზრ. . . . .	268		შაქი ქუნჯუთისა ფუთ. . . . .	13	50		
თფილისი . . . . .	9	31			7	56	9	75	5	42				მქრო 1/2 იმპერიალი . . . . .	8	20		